

Дорош Л. В.

здобувач освіти другого (магістерського) рівня,
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК АУДИТУ

Розвиток цифрових технологій став одним із визначальних чинників трансформації економічних процесів, що безпосередньо вплинуло на організацію та зміст контрольних функцій у фінансовій сфері. Аудит, як важливий елемент системи фінансового контролю, зазнає суттєвих змін під впливом цифровізації, що зумовлює переосмислення його методів, інструментарію та професійної ролі аудитора. Традиційні підходи до аудиторських перевірок дедалі частіше виявляються недостатніми в умовах автоматизованих облікових систем, значних масивів даних та високої швидкості обробки інформації [1-4].

Цифрові технології змінюють саму природу аудиторської діяльності, переходячи від вибіркової перевірки операцій до комплексного аналізу даних у режимі, близькому до реального часу. Використання спеціалізованого програмного забезпечення, аналітичних платформ, технологій обробки великих даних та елементів штучного інтелекту розширює можливості аудитора щодо виявлення ризиків, аномалій і потенційних порушень [3]. У результаті аудит поступово трансформується з ретроспективного інструменту контролю на проактивний механізм оцінки фінансової інформації та управлінських рішень.

Особливої актуальності питання впливу цифрових технологій на розвиток аудиту набуває в умовах цифровізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Автоматизація облікових процесів, поширення хмарних сервісів і електронного документообігу суттєво змінюють об'єкти аудиторської перевірки, а також вимоги до професійної компетентності аудиторів [1]. Зростає значення

навичок роботи з інформаційними системами, розуміння алгоритмів обробки даних і здатності оцінювати надійність цифрового середовища, у якому формується фінансова інформація.

Процес цифровізації аудиту має комплексний і багатовимірний характер, оскільки охоплює не лише зміну технічних інструментів перевірки, а й трансформацію самої логіки аудиторської діяльності. Його першою ключовою особливістю є перехід від традиційних вибірових методів до суцільного аналізу даних. Завдяки використанню цифрових платформ та аналітичного програмного забезпечення аудитори отримують можливість опрацьовувати повні масиви фінансової інформації, що підвищує точність висновків і зменшує ризик невиявлених помилок.

Другою важливою особливістю є зміна часових меж аудиторського контролю. Цифрові технології дозволяють здійснювати перевірки не лише після завершення звітного періоду, а й у процесі здійснення господарських операцій. У результаті аудит поступово набуває безперервного характеру, що сприяє своєчасному виявленню відхилень і підвищує превентивну роль аудиторської діяльності.

Наступною характерною рисою є зростання ролі професійного судження аудитора в умовах автоматизації [4]. Хоча значна частина рутинних операцій передається цифровим системам, інтерпретація результатів аналізу, оцінка суттєвості виявлених відхилень та формування аудиторського висновку залишаються зоною відповідальності фахівця. Це змінює акценти в професійній діяльності аудитора, підвищуючи значення аналітичних і стратегічних компетенцій.

Окремою особливістю процесу цифровізації аудиту є посилення взаємозв'язку між аудитом та інформаційними системами бухгалтерського обліку. Об'єктом аудиторської перевірки дедалі частіше стає не лише фінансова інформація, а й надійність програмного середовища, коректність алгоритмів

обробки даних і ефективність внутрішніх контрольних механізмів у цифровому форматі [3].

Водночас цифрові технології формують нові ризики аудиторської діяльності, зокрема ризики кібербезпеки, втрати або викривлення даних, залежності від програмних рішень і обмеженої прозорості автоматизованих алгоритмів. Це зумовлює необхідність адаптації методик аудиту та розширення інструментарію оцінки ризиків з урахуванням цифрового середовища.

Таким чином, процес впливу цифрових технологій на розвиток аудиту характеризується глибинними структурними змінами, що охоплюють методи перевірки, організацію аудиторської роботи та професійну роль аудитора. Його особливості свідчать про перехід аудиту на якісно новий рівень, орієнтований на аналітичність, превентивність і інтеграцію з цифровими системами управління.

Список використаних джерел

1. Бардаш С. В., Грабчук І. Л. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.18>.
2. Гевлич Л. Л. Професія бухгалтера у цифровій економіці. *Економіка і організація управління*. 2021. № 3 (43). С. 138–146. DOI: <https://doi.org/10.31558/23072318.2021.3.13>.
3. Іонін Є. Обліково-аналітичне забезпечення бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33, № 1. С. 172–191. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.172>.
4. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Савченко В. М. Організація обліку та аудиту у контексті використання новітніх цифрових технологій: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 18. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-09-03>

XIV Міжнародна науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
5 грудня 2025 року, м. Тернопіль

5. Панасюк В. М., Мельничук І. В., Омецінська І. Я. Облік та оподаткування в інтернет-бізнесі: перспективи розвитку та виклики. *Бізнес Інформ.* 2024. №1. С. 258–266.

6. Панасюк В., Мужевич Н. Особливості впливу цифровізації бухгалтерського обліку на бізнес-процеси підприємств. *Галицький економічний вісник.* 2024. Том 89. № 4. С. 42-48.

7. Панасюк В. М. Штучний інтелект як інструмент підвищення ефективності аудиторських перевірок в Україні. *Ефективна економіка.* 2025. № 11. С. 47-64.